SJORS

BEHOORT BIJ PANORAMA 31 MAART 1938

WAT LOERT DAAR OM HET HOEKJE?

HET SPROOKJE VAN DE KNUPPEL EN DE GITAAR

DOOR VALLY

OEN Jantje's vader en moeder gestorven waren, was hij nog heel klein en ze hadden hem niets nagelaten behalve een oude gitaar, waarop Jantje's vader soms had zitten tokkelen en een stevige knuppel.

Dat was niet veel, maar Jantje was, hoe klein ook, niet iemand, die bij de pakken ging neerzitten. Integendeel. Hij hing de gitaar op zijn rug, nam de knuppel in zijn ene vuist en stapte welgemoed en een lustig deuntje fluitend de wijde wereld in.

's Avonds sliep hij in een hooiberg en wanneer hij honger of dorst had, ging hij naar een boerderij, tokkelde een liedje op zijn gitaar en kreeg dan wel een dikke boterham of een bord dampende pap.

Op een avond was Jantje echter héél moe. Zijn voetjes deden hem pijn en hoe hij ook uitkeek, nergens viel een hooiberg of een boerderij te ontdekken. Jantje ging aan de rand van een sloot zitten, steunde zijn ellebogen op zijn knieën en dacht eens ernstig over de toestand na.

Voor het eerst sinds lange tijd voelde hij zich in-treurig gestemd. Hij miste plotseling het gezelschap van andere jongens, hij voelde de behoefte om eens flink te stoeien en te spelen.

En terwijl hij daar zo op zijn eentje zat te kijken en zijn ogen haast dicht vielen van de slaap, hoorde hij achter zijn rug een stem roepen :

„Hou er de moed maar in, Jantje, hou er de moed maar in."

Verrast keek Jantje om, maar zag niemand.

„Wie roept daar ?" vroeg hij.

„Ik," klonk het terug. „Ik ben de gitaar, die op je rug hangt. Ik heb eens toebehoord aan den man, dien je vader uit de diepste nood heeft geholpen. Ik zal je de weg wijzen naar geluk en rijkdom. Hou er de moed maar in."

Meteen was alle moeheid uit Jantje's knieën verdwenen en zijn voeten deden hem geen pijn meer. Hij omknelde stevig zijn knuppel en stapte zonder aarzelen verder.

„Je moet de stralende grot zoeken," zei de gitaar. „Doe maar precies wat ik zeg en dan kom je 'r wel."

„'t Zal mij benieuwen," dacht Jantje, „wat dat voor een grot is. Ik heb tot nog toe alleen gehoord over donkere grotten, waar allerlei ongedierte in woonde."

Maar Jantje zei niets. Hij dacht het alleen maar en stapte vrolijk door. Wonder genoeg, hij voelde thans geen dorst of honger meer en hoe flinker hij doorliep, hoe krachtiger hij zich voelde worden.

Wanneer hij voorbij een grot kwam en van de weg wilde afwijken, was het, of de wind plotseling door de snaren van de gitaar trilde en dan klonk het onveranderlijk : „Doorlopen, Jantje, dat is de stralende grot niet."

En Jantje liep door.

Maar eindelijk scheen hij toch het doel te naderen. De landstreek was dor en zanderig geworden en er viel bijna geen groen meer te zien.

„Jantje, wacht eens even," zei de vriendelijke stem achter hem, „zie je die hoogte daar voor je ? Er loopt een nauwe gang tussendoor. Hij is te smal voor grote mensen, maar daar jij zo klein bent, kun jij er wel door. Aan de andere kant bevindt zich een nauwe opening onder een rotsblok en die opening vormt de toegang tot de stralende grot. Ik heb je de weg gewezen en je bent er nu bijna, maar verder kan ik je tot mijn spijt niet meer helpen. Wees voorzichtig. Je hebt nog een vriend, die mijn taak kan overnemen."

Jantje stapte door, recht op die hoogte aan. Hij zag de nauwe spleet, glipte er met gemak doorheen en bevond zich plotseling in een grote vlakte, waar, zover het oog reikte, niets dan mals groen was te zien.

„Dat moet de ingang zijn," dacht Jantje, toen hij rechts van het nauwe pad een hoge rots ontdekte en in de voet van die rots een kleine opening.

Van licht was er echter geen spoor te zien. Die grot leek even duister en onheilspellend als alle andere grotten, die Jantje op zijn lange tocht had ontmoet.

„Dat is ze," fluisterde de gitaar. „Al je zorgen zijn nu bijna voorbij, maar wees voorzichtig !"

Terwijl Jantje over die waarschuwing nadacht, klonk er een luid gebrul uit de grot en de grootste leeuw, die Jantje ooit had gezien, kwam te voorschijn uit het hol, schudde zijn lange manen en snoof briesend de lucht op.

Jantje deinsde terug tot bij de spleet. Het scheelde geen haar, of hij had zijn knuppel, het enig wapen, dat hij bezat, laten vallen. De gitaar liet zich niet meer horen en Jantje stond op het punt terug te gaan. Toen klonk een andere stem.

„Niet bang zijn, kleine vriend. Het is maar één leeuw."

Maar Jantje had aan één leeuw genoeg. En hij kende leeuwen voldoende om te weten, welke kracht er in die klauwen en in die tanden zat.

„Niet omkeren, Jantje," klonk de geheimzinnige stem weer. „Ik ben de knuppel en heb ook eens

....gevolgd door een gedrocht met drie koppen....

toebehoord aan den man, die door je vader van de ondergang werd gered, ofschoon je vader zelf niet veel meer bezat. Ik zal je helpen."

En meteen vloog de knuppel uit Jantje's handen en recht naar de leeuw toe. Voordat de leeuw goed en wel wist, wat er gebeurde, had hij al een flink pak slaag te pakken en sprong hij wel twee meter hoog van de pijn. Maar de knuppel kende geen genade. Hij ranselde op de leeuw los, nu eens op zijn rug, dan weer op zijn klauwen en zijn kop en hoe harder de leeuw brieste, hoe harder de knuppel sloeg.

„Nee," dacht de leeuw, „dáár kan ik niet tegen vechten. Ik poets maar liever de plaat."

En met grote sprongen verdween hij over de groene vlakte, terwijl Jantje, heel en al gerustgesteld, hem lachend nakeek.

„Die heeft genoeg," dacht Jantje. „Nu kan ik wel eens kijken, wat er in die stralende grot te zien is. Er zullen wel geen leeuwen meer inzitten."

En Jantje ging in de grot. Maar voordat hij goed en wel binnen was, kwam er een wind uit, die hem bijna omverwierp en die wind werd gevolgd door een gedrocht met drie koppen, dat zich op zijn achterpoten verhief en dreigend drie muilen opensperde.

Weer was het de knuppel, die dat zaakje in handen nam. Hij plaatste zich tussen Jantje en het gedrocht en met een welgemikte slag, die neerkwam als de voorhamer van een smid, trof hij het gedrocht op een van zijn drie koppen.

Het gedrocht hapte naar de knuppel, maar de knuppel was vlugger dan het logge beest. De knuppel zat in een ommezien op de rug van het monster en timmerde zonder erbarmen op de twee overgebleven koppen neer.

Het duurde niet lang, of het monster was buiten gevecht gesteld en de knuppel lachte van pret.

„Kom nu maar binnen," zei hij, „ik geloof, dat de toegang nu wel vrij is en je niets meer hebt te vrezen."

Jantje trad binnen. Eerst een beetje schoorvoetend, maar toen hij niets verdachts meer zag of hoorde, waagde hij zich dieper in de grot. En plots, zonder dat hij zelf wist, hoe het kwam, stond hij midden in een goudgeel stralend licht, dat hem geheel omhulde, maar zijn ogen toch geen pijn deed.

„Kom nader," zei een zachte, vriendelijke stem.

Jantje zag een stralende troon, die schitterde als de zon en op die troon zat een wondermooie fee, die hem toelachte.

„Ik ben de Dankbaarheid," zei de fee. „Je bent, net als je vader, altijd vriendelijk en behulpzaam geweest voor hen, die in nood waren en hulp nodig hadden, en ik heb je hierheen laten brengen om je te belonen, voor zover het in mijn macht ligt. Je bent dapper geweest en daarom weet ik, dat je de rijkdom, die je bezit zal worden, goed zult gebruiken. Kijk, dit alles behoort je toe. Handel er mede naar goeddunken."

De grot lag vol goud en edelstenen. Maar Jantje keek naar de troon en de fee. Het licht straalde sterker dan ooit en troon en fee waren plotseling verdwenen. Alleen de onmetelijke rijkdommen lagen aan Jantje's voeten.

En Jantje had van zijn vader en moeder een ruime practische zin meegekregen. Dat kwam hem thans goed van pas. De knuppel en de gitaar waren tegelijk met de fee verdwenen, maar daar piekerde Jantje nu niet zo erg over.

Hij was rijk, onnoemelijk rijk. En wat deed Jantje?

Hij bleef wonen in de groene vlakte aan gene zijde van de hoogte. Liet er woningen bouwen en straten en pleinen aanleggen en hij gaf aan de nieuwe stad de naam: stralende stad, ter herinnering aan de stralende grot, waarin hij de Dankbaarheid had ontmoet.

En het wapen van de stad werd een gouden schild, waarop een gitaar en een knuppel in zilver waren afgebeeld.

„Ik ben de Dankbaarheid," zei de fee.

DE AVONTUREN VAN LOEKI

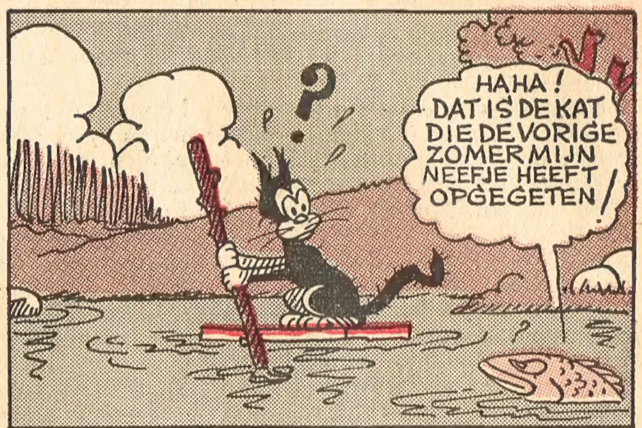
VANDAAG WORDEN DE VAARPRIJZEN VERHOOGD!!

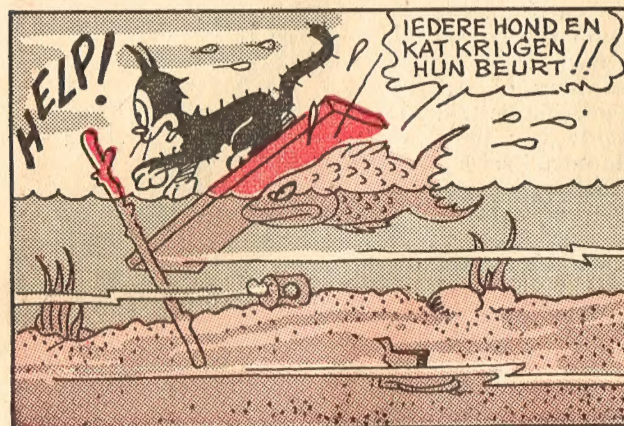
MEB

JAVA

BEHOORT TOT DE DICHTST BEVOLKTE DELEN DER AARDE. MET MADOERA SAMEN TELT HET EILAND ONGEVEER 42 MILLIOEN ZIELEN DAT IS BIJNA EVENVEEL ALS FRANKRIJK OF ITALIË BEDENK ECHTER DAT FRANKRIJK VIER MAAL ZO GROOT IS ALS JAVA EN MADOERA EN ITALIË TWEE MAAL. IN BELGIË WONEN OP 1 KM² 267 MENSEN IN NEDERLAND 231. MAAR OP JAVA 316!

ALS HIJ MAAR EEN LAST TE DRAGEN HEEFT.

WAT DOET DAN DE CHINEES? DAN ZOEKT HIJ EEN STEEN DIE EVEN ZWAAR IS ALS DIE LAST OM HEM AAN HET ANDERE EIND VAN ZIJN JUK TE BEVESTIGEN ZODAT DAT IN EVENWICHT OVER ZIJN SCHOUDER HANGT.

IN DE STEEN GEWORTELD.

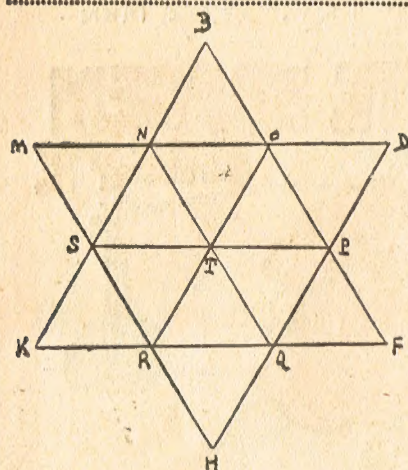
DE BOOM, DIE OP DIT PLAATJE STAAT, IS EEN REEDS ACHT METER HOGE POPULIER. HET EIGENAARDIGE DAARVAN IS, DAT HIJ GEWORTELD STAAT OP EEN STENEN STEUNBEER EN HELEMAAL NIET IN DE AARDE. DE BOOM VERSIERT EEN BINNENPLAATSJE TE BERLIJN.

BONT ALLERLEI

Waar zijn ze?

Tussen de blaren en bloesems zitten twee aardige dieren, nl. een uil en een eekhoorntje. Probeer maar eens of jullie ze allebei kunt vinden. De uil is makkelijk te vinden, maar het eekhoorntje is iets moeilijker. Wie scherp speurt, zal ze zeker wel allebei vinden. Volgende week geven we aan waar ze zitten.

Sterpuzzeltje

Dit is een ster met 6 punten. Die kun je mooi leggen met lucifers. Totaal 24. Nu mag je 'r nog 18 lucifers bij leggen, maar dan moeten er niet twaalf driehoeken zijn zoals nu, maar.... precies het dubbele, dus 24. Hoe moet je die 18 lucifers leggen zodat je te zelfder tijd een mooie zeshoek hebt?

Een truc met een sigarenbandje

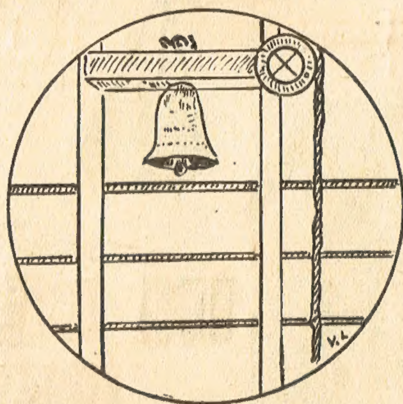
Je neemt een sigaar (met vaders toestemming natuurlijk) uit een kistje en je laat het mooie bandje zien. Je maakt met de hand, die de sigaar houdt, een beweging door de lucht en.... 't bandje is weg. Nog een beweging en.... 't bandje is er weer. Enz., enz. Hoe dat kan? Je hebt de sigaar vooraf geprepareerd. D.w.z. je hebt alleen nog een h a l f bandje op de sigaar vastgeplakt en als je 'n gebaar door de lucht maakt, keer je de sigaar snel om. Natuurlijk zit er aan die kant geen bandje meer. Snap je? Makkelijk, hè?

Raadselrijmpje

WAT BEN IK?

Mijn eerste is een klein diertje van d'echte keversoort. Mijn tweede voegt eenieder tussen elk ander woord. Mijn derde maakt geluiden, zó dat eenieder 't hoort. En mijn geheel beweegt men door trekken aan een koord.

Oplossingen vorig nummer

DE OMGEKEERDE WERELD

DRIE-WOORDEN-REBUS 17

1. Solist (sol-is-t).
2. Strikvraag (strik-vraag).
3. Naaldboom (naald-boom).

STRIKVRAGEN

1. Goedzakken.
2. Dwingeland.
3. De burgemeester.
4. Roodvonk.
5. Saucijs.

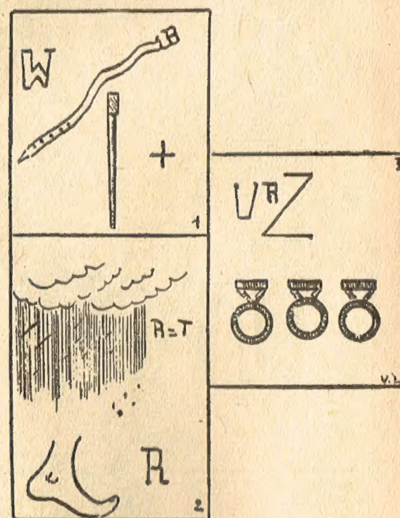
BOERINPUZZLE

H o r i z o n t a a l :

1 duif. 5 lor. 6 we. 7 even. 9 bedje. 11 leeg.

V e r t i c a a l :

2 ulevel. 3 10. 4 franje. 6 web. 8 Ede. 10 eg.

Drie-woorden-rebus 18

Het eerste woord zegt men wanneer iets door elkaar krioelt.

Het tweede betekent iemand, die aan de tegenovergestelde zijde van de aardbol woont.

Het derde is een werkwoord dat betekent: lenigen, minder pijnlijk maken.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3.

GOED EN GOEDKOOP KNUTSELEN

We maken zelf een periscoop

JULLIE weten natuurlijk allemaal dat een onderzeeboot voorzien is van een vrij lange buis, waardoor men, wanneer de boot onder water vaart, in de boot toch kan waarnemen wat er op de oppervlakte van de zee gebeurt. Die buis noemt men 'n periscoop. We kunnen zo'n periscoop best zelf maken, met behulp van wat plankjes en twee spiegels. Natuurlijk is dit een zeer eenvoudig instrumentje, maar toch goed bruikbaar, vooral voor jongens die in 't open veld willen spelen, in de hei of de duinen en bv. vanuit een slootje of een kuil, onopgemerkt, willen gade slaan wat er in de omgeving gebeurt.

We beginnen met het in elkaar zetten van een houten bakje, langwerpig van vorm. Als maten kunnen we best nemen 10 × 10 cm., terwijl de lengte gekozen wordt volgens de grootte van den jongen die 't gebruikt. Onderaan komen aan weerszijden twee handvatten, waarmee men het hele apparaat even boven de rand van sloot of put kan uitsteken. Een lengte van 50 cm. is dus al vrij behoorlijk.

Figuur 1 geeft een doorsnee van het apparaat. De twee in schuine stand aangegeven streepjes duiden de beide spiegels aan. Zoals jullie zien is er boven en onder een ruime opening. Dat is natuurlijk nodig, opdat het beeld van de omgeving op spiegel A. zou kunnen vallen, vanwaar het wordt weerkaatst op spiegel B. en vandaar op het netvlies in het oog van den waarnemer.

In fig. 2 zijn de beide handvatten goed te zien. De spiegels moeten stevig vastzitten. Men brengt ze 'r het best in, voordat men de 4e zijde van het kastje dichtspijkert en klemt ze goed vast tussen twee houten strookjes. Spiegel A. staat met de spiegelzijde naar beneden, terwijl spiegel B. precies andersom staat, dus met de spiegelzijde naar boven.

Hoe het instrument wordt gebruikt, laat fig. 3 zien. Twee jongens hebben zich verstopt in een kuil. De ene jongen houdt het apparaat zó, dat de top met spiegel A. precies boven de kuilrand uitkomt. Het beeld van de twee jongens op de heuvel wordt weerkaatst op spiegel A., vandaar op B. en de waarnemende jongen kan, zonder te worden gezien, precies alle bewegingen van de twee sluipende jongens volgen. Natuurlijk kan zo'n instrumentje voor verschillende doeleinden dienen. Alleen moeten jullie zorgvuldig letten op de stand van de twee spiegels. Na wat zoeken en proberen vinden jullie wel de beste stand.

Het is een zeer goedkoop stukje speelgoed, waaraan jullie deze zomer veel plezier kunnen beleven. Natuurlijk vergeten jullie niet het kastje een kleurtje te geven. Moet het dienen voor waarnemingen zoals fig. 3 aangeeft, dan natuurlijk een kleur die niet opvalt of afsteekt bij de omgeving: grijs zal hier de beste uitkomst geven.

V. L.

SJORS VOORZITTER VAN DE REBELLEN-CLUB

SJORS NEEMT WRAAK.

